

6

Eczacılık

VII.1. ECZACILIK UYGULAMALARI

VII.2. ECZACILIK EĞİTİMİ

VII.1. Eczacılık Uygulamaları

TABLO-64: BRANŞLARA GÖRE ECZACI DAĞILIMI (2008)

BRANŞLAR	ECZACI SAYISI
Bakanlık ve SGK'da Çalışan Eczacılar (Kamu Eczacısı)	1.355
İlaç Sektöründe Çalışan Eczacı	88
Kayıtlı Olmayan	2.757
Kamu Hastane Eczacısı	1.280
Toplam Serbest Eczacı	24.119
Diğer	1.113
Toplam (eczacı)	30.725
Türkiye nüfusu*	71.517.100
Eczacı başına düşen nüfus	2.328
Serbest eczane başına düşen nüfus	2.965

* TÜİK ADNKS, 2008

TABLO-65: TÜRKİYE'DE YILLARA GÖRE
SERBEST ECZACI SAYISI

YIL	Serbest Eczacı Sayısı
2000	17.495
2001	18.900
2002	19.021
2003	19.417
2004	19.713
2005	20.517
2006	20.632
2007	23.265
2008	24.119

Kaynak: Türk Eczacıları Birliği veri tabanı

TABLO-66: İLLERE GÖRE ECZACI BAŞINA DÜŞEN NÜFUS

BÖLGE	İLLER	Nüfus	Serbest Eczacı Sayısı	Eczane Başına Düşen Nüfus
AKDENİZ	Adana	2.026.319	641	3.161
	Antalya	1.859.275	935	1.989
	Burdur	247.437	112	2.209
	Hatay	1.413.287	400	3.533
	Isparta	407.463	183	2.227
	Kahramanmaraş	1.029.298	239	4.307
	Mersin	1.602.908	521	3.077
	Osmaniye	464.704	139	3.343
	TOPLAM	9.050.691	3.170	2.855
DOĞU ANADOLU	Ağrı	532.180	80	6.652
	Ardahan	112.242	17	6.602
	Bingöl	256.091	35	7.317
	Bitlis	326.897	47	6.955
	Elazığ	547.562	136	4.026
	Erzincan	210.645	45	4.681
	Erzurum	774.967	156	4.968
	Hakkari	258.590	24	10.775
	İğdir	184.025	38	4.843
	Kars	312.128	38	8.214
	Malatya	733.789	188	3.903
	Muş	404.309	46	8.789
	Tunceli	86.449	16	5.403
	Van	1.004.369	114	8.810
	TOPLAM	5.744.243	980	5.861

TABLO-66 (DEVAMI)

BÖLGE	İLLER	Nüfus	Serbest Eczacı Sayısı	Eczane Başına Düşen Nüfus
EGE	Aydın	965.500	438	2.204
	Denizli	917.836	394	2.330
	İzmir	3.795.978	1820	2.086
	Kütahya	565.884	163	3.472
	Manisa	1.316.750	460	2.863
	Muğla	791.424	435	1.819
	Uşak	334.111	117	2.856
	Afyonkarahisar	697.365	219	3.184
	TOPLAM	9.384.848	4.046	2.320
İÇ ANADOLU	Aksaray	370.598	118	3.141
	Ankara	4.548.939	2095	2.171
	Çankırı	176.093	51	3.453
	Eskişehir	741.739	325	2.282
	Karaman	230.145	84	2.740
	Kayseri	1.184.386	391	3.029
	Kırıkkale	279.325	86	3.248
	Kırşehir	222.735	76	2.931
	Konya	1.969.868	675	2.918
	Nevşehir	281.699	112	2.515
	Niğde	338.447	95	3.563
	Sivas	631.112	165	3.825
	Yozgat	484.206	108	4.483
	TOPLAM	11.459.292	4.381	2.616

TABLO-66 (DEVAMI)

BÖLGE	İLLER	Nüfus	Serbest Eczacı Sayısı	Eczane Başına Düşen Nüfus
KARADENİZ	Artvin	166.584	40	4.165
	Amasya	323.675	107	3.025
	Bartın	185.368	60	3.089
	Bayburt	75.675	18	4.204
	Bolu	268.882	100	2.689
	Çorum	545.444	146	3.736
	Düzce	328.611	82	4.007
	Giresun	421.766	141	2.991
	Gümüşhane	131.367	34	3.864
	Karabük	216.248	79	2.737
	Kastamonu	360.424	119	3.029
	Ordu	719.278	201	3.578
	Rize	319.410	94	3.398
	Samsun	1.233.677	392	3.147
	Sinop	200.791	72	2.789
	Tokat	617.158	182	3.391
	Trabzon	748.982	275	2.724
	Zonguldak	619.151	153	4.047
	TOPLAM	7.482.491	2.295	3.260

TABLO-66 (DEVAMI)

BÖLGE	İLLER	Nüfus	Serbest Eczacı Sayısı	Eczane Başına Düşen Nüfus
MARMARA	Balkesir	1.130.276	437	2.586
	Bilecik	193.169	51	3.788
	Bursa	2.507.963	792	3.167
	Çanakkale	474.791	178	2.667
	Edirne	394.644	154	2.563
	İstanbul	12.697.164	5065	2.507
	Kırklareli	336.942	129	2.612
	Kocaeli	1.490.358	390	3.821
	Sakarya	851.292	228	3.734
	Tekirdağ	770.772	253	3.047
	Yalova	197.412	77	2.564
	TOPLAM	21.044.783	7.754	2.714
GÜNEYDOĞU ANADOLU	Adıyaman	585.067	118	4.958
	Batman	485.616	106	4.581
	Diyarbakır	1.492.828	307	4.863
	Gaziantep	1.612.223	391	4.123
	Kilis	120.991	32	3.781
	Mardin	750.697	108	6.951
	Şanlıurfa	1.574.224	313	5.029
	Siirt	299.819	65	4.613
	Şırnak	429.287	53	8.100
	TOPLAM	7.350.752	1.493	4.923
Genel Toplam	71.517.100	24.119	2.965	

Kaynak: Türk Eczacıları Birliği Veri Tabanı

İstatistik Yıllığı, TÜİK, 2008

TABLE-67: SAĞLIK BAKANLIĞI VE ÜNİVERSİTELERDE AKTİF ÇALIŞAN
ECZACILARIN İLLERE GÖRE DAĞILIMI, 2008

İLLER	Sağlık Bakanlığı	Üniversite*	İLLER	Sağlık Bakanlığı	Üniversite*
Adana	24	9	Çanakkale	8	
Adıyaman	7		Çankırı	4	
Afyonkarahisar	14	3	Çorum	6	
Ağrı	4		Denizli	11	7
Aksaray	5		Diyarbakır	14	1
Amasya	8		Düzce	7	1
Ankara	173	44	Edirne	6	2
Antalya	25	10	Elazığ	8	2
Ardahan	1		Erzincan	4	
Artvin	1		Erzurum	10	
Aydın	31	2	Eskişehir	11	10
Balıkesir	29		Gaziantep	16	5
Bartın	4		Giresun	5	
Batman	4		Gümüşhane	2	
Bayburt	1		Hakkâri	1	
Bilecik	1		Hatay	25	1
Bingöl	4		İğdir	1	
Bitlis	2		Isparta	9	1
Bolu	10		İstanbul	164	
Burdur	7		İzmir	90	31
Bursa	28	1	Kahramanmaraş	19	2

TABLO-67:DEVAMI

İLLER	Sağlık Bakanlığı	Üniversite*	İLLER	Sağlık Bakanlığı	Üniversite*
Karabük	6		Ordu	6	
Karaman	5		Osmaniye	7	
Kars	5	1	Rize	8	
Kastamonu	6		Sakarya	9	
Kayseri	18	4	Samsun	16	3
Kırıkkale	6		Siirt	2	
Kırklareli	6		Sinop	3	
Kırşehir	6		Sivas	11	2
Kilis	3		Şanlıurfa	12	
Kocaeli	14	3	Şırnak	3	
Konya	30	4	Tekirdağ	13	
Kütahya	6	1	Tokat	9	1
Malatya	9	3	Trabzon	9	2
Manisa	34	3	Tunceli	2	
Mardin	6		Uşak	5	
Mersin	36		Van	6	1
Muğla	15		Yalova	3	
Muş	6		Yozgat	8	
Nevşehir	6		Zonguldak	13	2
Niğde	6		TOPLAM	1.178	162

Kaynak: TC Yükseköğretim Kurumu ve TC Sağlık Bakanlığı, "Türkiye Sağlık İnsangücü Durumu Raporu", Mart 2008, Ankara

*Üniversitelere öğretim üyeleri dahil değildir.

TABLO-68: BAZI ÜLKELERDE ECZACILIK VERİLERİ

Ülkeler	Eczane Sayısı	Nüfus	Eczane Başına Düşen Nüfus	Toplam Serbest Eczacı Sayısı	Serbest Eczacı Başına Düşen Yoğunluk	Eczacılık Fakülte- lerinin Sayısı	Yıllık Mezun Sayısı	Üniversite Eğitim Prog. Süresi	Eczacılık Fakültesi Öğrencileri (2006)
Almanya	21.550	82.365.000	3.822	46.953	1.754	23	1.867	4	12.069
Avusturya	1.200	8.266.000	6.888	4.929	1.677	3	269	8,3	2.832
Belçika	5.196	10.496.000	2.020	9.200	1.140	7	Veri yok	Veri yok	Veri yok
Bulgaristan	4.445	7.719.000	1.736	4.797	1.609	1	Veri yok	Veri yok	780
Çek Cumhuriyeti	2.348	10.287.000	4.381	5.600	1.836	2	300	5	Veri yok
Danimarka	322	5.424.000	16.844	835	6.495	1	120	5	1.218
Finlandiya	802	5.254.000	6.551	1.384	3.796	2	75	5	Veri yok
Fransa	23.190	63.047.000	2.718	55.123	1.143	24	2.250	6	10.138
İngiltere	12.940	60.524.000	4.677	24.400	2.480	16	1.438	4	Veri yok
İrlanda	1.394	4.253.000	3.050	1.956	2.174	1	70	4	Veri yok
İspanya	20.740	43.911.000	2.117	40.680	1.079	12	2.482	5	19.145
İsviçre	875	9.066.000	10.361	4.982	1.819	1	120	5/3	93
İsviçre	1.692	7.503.000	4.434	4.740	1.582	5	Veri yok	Veri yok	900
İtalya	17.200	58.811.000	3.419	50.000	1.176	29	2.500-3.000	5	29.100

TABLO-68: DEVAMI

Ülkeler	Eczane Sayısı	Nüfus	Eczane Başına Düşen Nüfus	Toplam Serbest Eczacı Sayısı	Serbest Eczacı Başına Düşen Yoğunluk	Eczacılık Fakülte- lerinin Sayısı	Yıllık Mezun Sayısı	Üniversite Eğitim Prog- Süresi	Eczacılık Fakültesi Öğrencileri (2006)
Kıbrıs	442	766.000	1.733	442	1.733	0(**)	0	0	0
Lüksemburg	86	469.000	5.453	396	1.184	1	08-10	(*)	5
Macaristan	2.020	10.020.000	4.960	Veri yok	Veri yok	3	250	5	Veri yok
Makedonya	745	2.039.000	2.736	900	2.265	1	Veri yok	Veri yok	Veri yok
Norveç	573	4.649.000	8.113	1.714	2.712	2	55	5	Veri yok
Polonya	8.500	38.115.000	4.484	Veri yok	Veri yok	10	Veri yok	Veri yok	Veri yok
Portekiz	2.775	10.628.000	3.829	5.887	1.805	5	310	5,5	4.961
Slovakya	1.580	5.392.000	3.412	3.570	1.510	1	Veri yok	Veri yok	1.290
Slovenya	278	2.005.000	7.212	834	2.404	1	Veri yok	Veri yok	863
TÜRKİYE	24.119	71.517.100	2.965	24.119	2.965	13	Veri yok	5	Veri yok
Yunanistan	9.300	11.262.000	1.210	Veri yok	Veri yok	3	Veri yok	Veri yok	Veri yok

* Lüksemburg: Üniversite eğitimine dayanır- (6 ay eczane stajı- Eczacılık eğitiminin ilk yılı Lüksemburg'da tamamlanabilir.)

** Kıbrıs'ta Eczacılık Fakültesi yok, çoğu öğrenci Yunanistan'da eğitimini alıyor. Kaynak: İEİS, "Türkiye'de İlaç 2003 Raporu - PGEU, "Facts & Figures" 2008 - FIP, World List of Pharmacy Schools; http://www.fip.org/www/?page=menu_sitemap

TABLO-69: BAZI ÜLKELERDE 100.000 KİŞİYE DÜŞEN
ECZACI SAYILARI, 2008

ÜLKELER	100.000 Kişiyeye Düşen Eczacı Sayısı	ÜLKELER	100.000 Kişiyeye Düşen Eczacı Sayısı
Malta	219,08	İngiltere	58,63
Finlandiya	155,11	Almanya	58,12
Belçika	144,93	Polonya	58,07
Fransa	111,55	Çek Cumhuriyeti	56,29
Portekiz	33,89	Hırvatistan	55,83
İrlanda	88,16	Macaristan	52,67
İtalya	86,07	Slovakya	48,97
İspanya	85,23	Makedonya	43,12
Lüksemburg	82,73	Slovenya	42,46
Litvanya	70,23	Türkiye	34,05
Yunanistan	69,15	Kıbrıs	19,16
Danimarka	65,99	Hollanda	16,79
Estonya	62,63	Bulgaristan	12,48
Avusturya	61,65	Romanya	4,8
İsveç	59,93	Avrupa Bölgesi	51,42
AB Üyesi Ülkeler		77,89	

Kaynak: Sağlık Bakanlığı, "Türkiye Sağlık İnsangücü Durumu Raporu", 2008

TABLO-70: ECZANE AÇMA KRİTERLERİ

ÜLKE	Eczane açmak için nüfusa sınırlaması var mı?	Eczane açmak için coğrafi sınırlama var mı?	Açıklama (Eczaneler arasındaki uzaklık, metre)
Almanya	Hayır	Hayır	
Avusturya	Evet	Evet	500
Belçika	Evet	Evet	10000-5.000
Bulgaristan	Hayır	Hayır	
Çek Cumhuriyeti	Hayır	Hayır	
Danimarka	Evet	Evet	Eczaneler arasında uzaklık belirlenmemiştir ancak; eczaneye ulaşacak nüfus ile eczane arasında 15km'den fazla uzaklık olmaması gerekmektedir.
Finlandiya	Hayır	Evet	-
Fransa	Hayır	Evet	Bölgedeki nüfusa bağlı olarak Kamu Sağlığı Yasasınca her 2500-3000 Kişiye bir eczane olacak şekilde belirlenmiştir. Rakam kırsal/kentsek alan ile alakalı olarak değişim göstermektedir.
Hollanda	Hayır	Hayır	
İngiltere	Evet	Evet	-
İrlanda	Hayır	Hayır	
İspanya	Evet	Evet	250
İsveç	Hayır	Hayır	
İsviçre	Hayır	Hayır	
İtalya	Evet	Evet	200
Kıbrıs	Hayır	Hayır	
Lüksemburg	Evet	Evet	-
Makedonya	Hayır	Hayır	
Norveç	Hayır	Hayır	
Portekiz	Evet	Evet	500
Slovakya	Hayır	Hayır	
Slovenya	Evet	Evet	400
Türkiye	Hayır	Hayır	

Kaynak: PGEU, "Facts & Figures" 2008

TABLO-71: İLAÇLARIN DAĞITIM HAKKI

ÜLKE	İlaçların eczacı tarafından yazılması	Not	Kim
Almanya	Hayır		Eczacı kontrolünde eczacı teknisyeni
Avusturya	Hayır		Kırsal alanda özel alınmış izinle doktorlar.
Belçika	Hayır		
Bulgaristan	Hayır		
Çek Cumhuriyeti	Hayır		
Danimarka	Hayır		Farmakonomist
Finlandiya	Hayır		Fen Fakültesi mezunu reçeteci
Fransa	Evet	Sadece acil kontra-septifler	Eczacı kontrolünde eczacı teknisyeni
Hollanda	Hayır		İlaç dağıtım hakkına sahip doktor
İngiltere	Evet		İlaç dağıtım hakkına sahip doktor
İrlanda	Hayır		İlaç dağıtım hakkına sahip doktor
İspanya	Hayır		
İsveç	Hayır		
İsviçre	Hayır		Dağıtım hakkına sahip olduğunu belirten lisansı ile hekim
İtalya	Hayır		
Kıbrıs	Hayır		Yakınında eczane bulunmayan köylerde doktorlar tarafından
Lüksemburg	Hayır		
Makedonya	Hayır		
Norveç	Hayır		Acil durumlarda doktorlar
Portekiz	Hayır		
Slovakya	Hayır		
Slovenya	Hayır		Veteriner
Türkiye	Hayır		

Kaynak: PGEU, "Facts & Figures" 2008

VII.2. Eczacılık Eğitimi

TABLE-72: ECZACILIK EĞİTİMİ

	Ana- dolu Üniv.	An- kara Üniv.	Ata- türk Üniv.	Ege Üniv.	Erci- yes Üniv.	Gazi Üniv.	Haceti- tepe Üniv.	İnönü Üniv.	İstan- bul Üniv.	Mar- mara Üniv.	Mer- sin Üniv.	Yakın- doğu Üniv.*	Yedi- tepe Üniv.	Tüm Fakül- ter toplam
Yıllık kontenjan	120	158	65	118	52	609	109	52	175	123	30	90	70	1.771
Toplam kayıtlı öğrenci sayısı	553	697	230	639	201	609	535	183	971	601	211	218	386	6.034
Öğretim elemanı	56	82	9	63	8	64	82	10	54	52	16	25	25	546
Öğretim elemanına düşen öğrenci sayısı	9,9	8,5	25,6	10,1	25,1	9,5	6,5	18,3	18	11,6	13,2	8,7	15,4	11
Asistan sayısı	16	31	17	42	5	33	58	5	21	28	13	7	11	287
1. sınıfta okuyan öğrencilerin sayısı	134	170	62	138	54	128	109	52	234	133	56	84	69	1.423
2. sınıfta okuyan öğrencilerin sayısı	119	140	59	157	51	126	107	43	194	131	53	56	118	1.354
3. sınıfta okuyan öğrencilerin sayısı	103	139	38	114	30	101	102	31	174	106	39	6	99	1.082
4. sınıfta okuyan öğrencilerin sayısı	104	131	37	115	34	112	97	28	233	105	29	0	80	1.105
5. sınıfta okuyan öğrencilerin sayısı	93	116	33	64	32	141	120	29	136	107	32	0	20	923
2007 yılında mezun olan öğrenci sayısı	56	131	31	120	0	118	98	23	130	19	35	0	59	820
2008 yılında mezun olan öğrenci sayısı	78	50		109	0	110	105	13	150	95	3	0	70	783

*Yakındoğu Üniv. Eczacılık Fakültesi ilk mezunlarını 2011-2012 Yılında verecektir. Öğrenci almaya 2007-2008 öğretim yılında başlamıştır. Erciyes Üniv. Eczacılık Fakültesi'nin henüz mezunu bulunmamaktadır.

Kaynak: Eczacılık Fakülteleri Dekanlıkları